DZIENNIK URZĘDOWY MINISTERSTWA FINANSÓW

Warszawa, 31 grudnia 1956 | **Nr 15*** | Poz. 40 — 42

T R E Ś C :

40

OKÓLNIK Nr KS 28/56

z dnia 17 grudnia 1956 r.

w sprawie wytycznych do ewidencji kosztów własnych w przedsiębiorstwach budowlano-montażowych.

1. Celem lepszego dostosowania zasad ewidencji kosztów w przedsiębiorstwach budowlano-montażowych do potrzeb kontroli i analizy — Ministerstwo Finansów podaje wytyczne do wprowadzenia zmian w branżowych planach kont dla przedsiębiorstw budowlano-montażowych, opartych na ramowym planie kont dla państwowych przedsiębiorstw wykonawstwa inwestycyjnego (zarządzenie Ministra Finansów z dn. 6 maja 1952 r. w sprawie ramowego planu kont dla państwowych przedsiębiorstw wykonawstwa inwestycyjnego na rok 1953 — Monitor Polski Nr A-50, poz. 681 i z roku 1954 Nr 11 poz. 275) zawarte w załączniku do niniejszego okólnika.
2. Wytyczne objęte pismem okólnym z dnia 17 listopada 1954 r. w sprawie wytycznych do uzupełnień branżowych planów kont dla przedsiębiorstw budowlano-montażowych Nr KS 6588/5/54 (Dz. Urz. Ministerstwa Finansów Nr 12, poz. 33) i okólnikiem z dnia 20 grudnia 1955 r. Nr KS 31/55 w sprawie wytycznych do wprowadzenia zmian i uzupełnień w branżowych planach kont dla przedsiębiorstw wykonawstwa inwestycyjnego (Dz. Urz. Ministerstwa Finansów z 1956 r. Nr 1, poz. 1) w zakresie objętym niniejszym okólnikiem są nieaktualne.
3. Wytyczne odnoszą się odpowiednio do branżowych planów kont dla państwowych przedsiębiorstw budowlano-montażowych, prowadzących księgowość w oparciu o ramowy plan kont dla terenowych przedsiębiorstw budowlanych (zarządzenie Ministra Finansów z dn. 20 września 1952 r. w sprawie ramowego planu kont na rok 1953 dla działających wg zasad rozrachunku gospodarczego terenowych przedsiębiorstw budowlanych — Monitor Polski Nr A-94, poz. 1460 i z r. 1954 Nr 11, poz. 275) oraz do branżowych planów kont dla spółdzielni budowlanych.
4. Zmiany w branżowych planach kont w oparciu o załączone wytyczne powinny być przeprowadzone z ważnością od dnia 1 stycznia 1957 r.

Dyrektor Zarządu Z. Paryziński

*) ostatni numer w r. b.

Załącznik do okólnika Nr KS 28/56
z dnia 17 grudnia 1956 r.

WYTYCZNE

w sprawie wprowadzenia zmian w branżowych planach kont dla przedsiębiorstw budowlano-montażowych w zakresie ewidencji kosztów.

I.

Jednostki ewidencyjne i jednostki kalkulacyjne kosztów własnych produkcji budowlano-montażowej ustala się w oparciu o następujące zasady:

1. Pod pojęciem jednostki ewidencyjnej należy rozumieć taki zakres robót, dla którego obowiązuje prowadzenie w ewidencji księgowej oddzielnej karty analitycznej kosztów wykonania tych robót.
2. Pod pojęciem jednostki kalkulacyjnej należy rozumieć w zasadzie obiekt budowlany.

   Za obiekt budowlany uważa się oddzielną budowlę (np. halę fabryczną, budynek gospodarczy, mieszkalny itd) lub rodzaj robót nie wchodzących w skład budowli (np. roboty terenowe), zajmujące wyodrębnione miejsce w planie sytuacyjnym budowy.
3. Przedsiębiorstwa budowlano-montażowe powinny posiadać aktualny wykaz obiektów budowlanych (jednostek kalkulacyjnych) występujących na poszczególnych budowach. Podstawą do ustalenia obiektu na budowach noworozpoczynanych jest projekt techniczny i plan organizacji budowy. Wykazy obiektów sporządzane przez kierowników budów, uzgodnione z głównym księgowym i innymi zainteresowanymi komórkami przedsiębiorstwa zatwierdza dyrektor przedsiębiorstwa. Wykazy te są również podstawą do ustalenia jednostek ewidencyjnych. Ustalone w wykazie obiekty budowlane (jednostki kalkulacyjne) oraz opracowane na ich podstawie jednostki ewidencyjne są w zasadzie niezmienne do zakończenia budowy. Obowiązują one zarówno służbę księgowości jak również kierownictwo budowy (robót), dział planowania i produkcji przedsiębiorstwa.

   Ewentualne konieczne zmiany jednostek ewidencyjnych względnie kalkulacyjnych winny nastąpić w tym samym trybie jak przy ustalaniu wykazu obiektów, przy czym zmiany mogą być dokonane po uprzednim uzyskaniu oświadczenia głównego księgowego, że możliwe jest prawidłowe przekształcenie (przeliczenie) kosztów dotychczasowych jednostek ewidencyjnych wzgl. kalkulacyjnych na nowoproponowane.
4. Dokumentacja źródłowa kosztów bezpośrednich — niezależnie od tego co stanowi jednostkę ewidencyjną kosztów, winna być sporządzona odrębnie dla poszczególnych obiektów budowlanych bez względu na ich wartość jednostkową.
5. Podstawowymi przesłankami dla określenia jednostki ewidencyjnej kosztów produkcji budowlano-montażowej jest:

   a) zakres odpowiedzialności za wykonywane roboty oraz

b) wartość kosztorysowa poszczególnych obiektów budowlanych.

6. Jednostkę ewidencyjną kosztów własnych produkcji budowlano-montażowej w zasadzie stanowi budowa, lecz jeżeli:

1) na danej budowie wykonywane roboty nadzoruje kilku kierowników robót jednostką ewidencyjną jest zakres robót nadzorowanych przez poszczególnych kierowników;

2) na danej budowie występują obiekty, których wartość kosztorysowa przekracza w zasadzie kwotę zł 1 mln jednostkę ewidencyjną stanowią poszczególne obiekty, których wartość kosztorysowa wynosi ponad 1 mln zł, obiekty o mniejszej wartości kosztorysowej na danej budowie podporządkowane jednemu kierownictwu są traktowane jako jedna jednostka ewidencyjna.

7. W przypadkach, gdy różne odrębne roboty, np. roboty remontowe wykonywane są w szeregu miejsc w zasadzie położonych w jednym rejonie i nadzorowane przez jednego kierownika lub kierownictwo — jednostką ewidencyjną kosztów tych robót winien być zakres robót podporządkowanych określonemu kierownikowi lub kierownictwu.

W przypadkach takich jako odrębną jednostkę ewidencyjną traktuje się również obiekty względnie roboty o wartości kosztorysowej przekraczającej w zasadzie zł 1 mln.

8. W przypadkach konieczności zastosowania innych jednostek ewidencyjnych kosztów aniżeli wymienionych w pkt 6 i 7 np. dla przedsiębiorstw specjalistycznych, jednostki te określone zostaną przez poszczególne resorty w porozumieniu z Ministerstwem Finansów.

9. Koszt poszczególnych jednostek kalkulacyjnych nie stanowiących jednostek ewidencyjnych ustala się:

1) w sposób pozaksięgowy — na podstawie odpowiednio znakowanych dowodów, o których mowa w pkt 4,

2) w drodze kalkulacji podziałowej, polegającej na tym, że koszty jednostki ewidencyjnej rozlicza się na poszczególne jednostki kalkulacyjne (obiekty, roboty) proporcjonalnie do wartości kosztorysowej jednostek kalkulacyjnych.

10. Jednostki sprawujące nadzór nad przedsiębiorstwami budowlano-montażowymi winny zwrócić szczególną uwagę na prawidłowość ustalenia jednostek ewidencyjnych i kalkulacyjnych kosztów własnych produkcji budowlano-montażowej.

II.

1. Koszty ogólne rejestrowane na koncie 161 „Koszty ogólne" ewidencjonowane być powinny z podziałem na następujące pozycje:

I. Koszty zarządu.

161/1 — Płace i narzuty na płace pracowników zarządu.
161/2 — Koszty delegacji i przejazdów.
161/3 — Koszty biurowe.
161/4 — Racjonalizacja i wynalazczość.
161/5 — Narzuty na utrzymanie jednostki nadrzędnej.
161/6 — Pozostałe koszty zarządu.
161/7 — Koszty nieprodukcyjne.

II. Koszty ogólne budowy.

161/10 — Płace oraz narzuty na płace pracowników technicznych i administracyjno-gospodarczych budowy.
161/11 — Płace uzupełniające robotników, dopłaty dla brygadzistów i narzuty na płace.
161/12 — Koszty bezpieczeństwa i higieny pracy.
161/13 — Koszty zatrudnienia pracowników zamiejscowych.
161/14 — Zużycie tymczasowych budynków i urządzeń budowy.
161/15 — Zużycie drobnego sprzętu budowlanego.
161/16 — Pozostałe koszty ogólne budowy.
161/17 — Koszty nieprodukcyjne.

2. Pod pojęciem zarządu przedsiębiorstwa należy rozumieć wszystkie komórki przedsiębiorstwa, które stosownie do obowiązującego schematu organizacyjnego zaliczone są do zarządu przedsiębiorstwa.

Poszczególne pozycje kosztów zarządu obejmują:

161/1 — Płace podstawowe i uzupełniające, wynagrodzenia z beosobowego funduszu płac, ubezpieczenia społeczne i świadczenia socjalne ponoszone na rzecz pracowników administracyjno-gospodarczych (w tym personelu szkolenia kadr, sprzątaczek, woźnych, gońców) oraz aparatu werbunkowego zjednoczenia i pracowników inżynieryjno-technicznych zarządu przedsiębiorstwa — niezależnie od tego czy zatrudnieni są oni na pełnym lub niepełnym etacie. Zalicza się tu również zwrot opłat szkolnych, odprawy pośmiertne itp. dla pracowników zarządu przedsiębiorstwa.

161/2 — Koszty przejazdów miejscowych, delegacji i podróży służbowych pracowników zarządu przedsiębiorstwa oraz koszty usług własnego transportu osobowego na rzecz zarządu.

W przypadku podporządkowania własnego taboru osobowego bazom transportu (zarówno wydzielonym jak i niewydzielonym) w poz. 161/2 ujmuje się koszty usług taboru osobowego wycenione wg ocen taryfowych.

W przypadku, gdy tabor osobowy podporządkowany jest bezpośrednio zarządowi przedsiębiorstwa w poz. 161/2 ujmuje się koszty eksploatacji tego taboru (paliwo, ogumienie, konserwacje, remonty itd.), z wyjątkiem płac szoferów i związanych z tymi płacami narzutów, które ujmowane są w poz. 161/1.

161/3 — Koszty biurowe obejmujące zarówno koszty utrzymania budynków i lokali administracyjnych jak i koszty utrzymania biur (np. amortyzacja, konserwacja i remonty bieżące środków trwałych, czynsze, koszty oświetlenia, ogrzewania, dekoracji, utrzymania czystości budynków, materiały piśmienne, druki, opłaty pocztowe, telegraficzne, koszty wyświetlania dokumentów i kopiowania planów).

161/4 — Koszty racjonalizacji i wynalazczości dotyczące całego przedsiębiorstwa, a mianowicie: wynagrodzenia i premie za wynalazki, usprawnienia i udoskonalenia, koszty utrzymania klubów racjonalizatorskich, koszty przeprowadzania doświadczeń i pomocy technicznej dla racjonalizatorów, konsultacje i ekspertyzy w zakresie racjonalizacji i wynalazczości, koszty urządzania wystaw i konkursów itd.

161/5 — Narzuty na utrzymanie jednostki nadrzędnej.

161/6 — Pozostałe koszty zarządu nieujęte w poprzednich pozycjach, np. koszty porad prawnych, opłaty i koszty sądowe i arbitrażowe, prowizje bankowe, odsetki od obrotowych kredytów bankowych nieprzeterminowanych, prenumeratę czasopism, zakup książek fachowych, koszty bezpieczeństwa i higieny pracy wynikające z rozliczenia konta 158, a dotyczące pracowników zarządu przedsiębiorstwa, wypłaty z funduszu dyspozycyjnego.

161/7 — Koszty nieprodukcyjne, które nie mogą być bezpośrednio zaliczone w ciężar określonej budowy, produkcji pomocniczej, eksploatacji maszyn i mechanizmów budowlanych lub gospodarki ubocznej; do kosztów tych zalicza się:

a) odsetki od obrotowych kredytów bankowych przeterminowanych,

b) kary za zwłokę w uregulowaniu faktur (kary płacone pomniejszone o kary uzyskane),

c) kary za naruszenie dyscypliny rozliczeń (kary płacone pomniejszone o kary otrzymane),

d) kary umowne (kary płacone pomniejszone o kary otrzymane),

e) koszty robót poprawkowych wykonanych po zejściu z placu budowy przed upływem okresu gwarancyjnego lub robót wykonanych na podstawie orzeczeń arbitrażowych i sądowych.

3. Koszty ogólne budowy obejmują te wszystkie koszty, które na podstawie źródłowej dokumentacji można zaliczyć jako koszty określonej budowy lub kierownictwa robót.

Poszczególne pozycje kosztów ogólnych budowy obejmują:

161/10 — Płace podstawowe i uzupełniające oraz narzuty na płace (ubezpieczenia społeczne), nagrody, z wyjątkiem nagród wypłacanych z funduszów specjalnych) wszystkich pracowników administracyjno-gospodarczych i inżynieryjno-technicznych zatrudnionych w biurach kierownictwa robót w tym pracowników nadzoru, straży przeciwpożarowej itp. Wyjątek stanowią płace magazynierów, które zaliczać należy do kosztów zaopatrzenia i składowania oraz płace aparatu werbunkowego budowy ujmowane w pozycji 161/13.

161/11 — Płace uzupełniające i narzuty na płace (ubezpieczenia społeczne od płac uzupełniających, wydatki socjalne, nagrody) robotników zatrudnionych bezpośrednio przy produkcji budowlano-montażowej oraz różnych robotach do rozliczenia dopłaty dla brygadzistów za kierownictwo brygad, odprawy pośmiertne, zwrot opłat szkolnych itp.

161/12 — Koszty bezpieczeństwa i higieny pracy przypadające na produkcję budowlano-montażową z rozliczenia konta 158.

161/13 — Koszty propagandy werbunkowej na budowie, koszty przejazdów i diet pracowników czasowo przeniesionych, dodatkowe wynagrodzenia pracowników zaangażowanych specjalnie do prac, których warunki wymagają częstych zmian miejsca pracy, różnice płac przy delegacjach ze strefy wyższych płac do strefy niższych płac, koszty zakwaterowania robotników zamiejscowych (po uwzględnieniu odpłatności), koszty dowozu pracowników zamiejscowych do miejsca pracy i odwożenie ich po pracy do miejsca zamieszkania itp. Pozycja ta obejmuje również płace podstawowe i uzupełniające wraz z narzutami na płace pracowników aparatu werbunkowego budów, koszty przejazdów z miejsca zamieszkania do miejsca pracy i z powrotem pracowników zwerbowanych.

161/14 — Przypadające na dany okres zużycie i koszty konserwacji tymczasowych budynków i urządzeń budowy wynikające z rozliczenia konta 114.

161/15 — Zużycie i konserwacja przedmiotów nietrwałych na budowie (narzędzi, przyrządów itp.) oraz amortyzacja, konserwacja i koszty eksploatacji drobnego sprzętu (środków trwałych), którego koszty nie wchodzą w skład kosztów bezpośrednich produkcji.

161/16 — Pozostałe koszty ogólne budowy, np. zużycie materiałów na cele gospodarczo-administracyjne budowy, amortyzacja sprzętu przeciwpożarowego i dozoru, usługi obce w zakresie dozoru budowy, koszty biurowe, składki z tytułu ubezpieczeń rzeczowych budowy, koszty oświetlenia, koszty podróży służbowych, przejazdów i delegacji — niezwiązane z zatrudnieniem pracowników zamiejscowych.

161/17 — Koszty nieprodukcyjne budów obejmujące:

1) koszty przestojów robotników, maszyn i mechanizmów oraz środków transportowych na budowie,

2) koszty robót poprawkowych wykonanych w terminie gwarancyjnym na czynnnym placu budowy,

3) kary umowe (nadwyżka kar płaconych nad otrzymanymi) o ile zostały one zawinione przez kierownictwo budowy lub robót.

4. Koszty zarządu powinny być ujmowane łącznie dla całego przedsiębiorstwa, a koszty ogólne budowy rejestruje się odrębnie dla poszczególnych budów posiadających odrębne kierownictwo względnie dla poszczególnych kierownictw robót. Jeżeli na większych placach budów poszczególne grupy obiektów są podporządkowane kilku kierownikom, to mimo tego koszty ogólne ewidencjonuje się łącznie dla całego placu budowy. W uzasadnionych przypadkach właściwe ministerstwa mogą zezwolić na ujmowanie kosztów ogólnych (kosztów zarządu i kosztów ogólnych budowy) łącznie dla całego przedsiębiorstwa.

5. Rozliczenie kosztów ogólnych dokonuje się na koniec każdego miesiąca w następujący sposób:

A. W przypadku gdy koszty zarządu ujmowane są łącznie dla całego przedsiębiorstwa, a koszty ogólne budów odrębnie dla poszczególnych budów:

1) od łącznej sumy kosztów zarządu odejmuje się zgodnie z obowiązującym wskaźnikiem część kosztów dotyczącą eksploatacji maszyn i mechanizmów budowlanych, produkcji pomocniczej oraz gospodarki ubocznej,

2) pozostałą częścią kosztów zarządu oraz całością budowlano-montażowej zalicza się na poszczególne budowy proporcjonalnie do kosztów bezpośrednich za dany okres

3) koszty zarządu przypadające na daną budowę powiększone o koszty ogólne tej budowy dzieli się pomiędzy poszczególne jednostki ewidencyjne i kalkulacyjne proporcjonalnie do sumy kosztów bezpośrednich za dany okres (w jednostkach specjalistycznych proporcjonalnie do podstawy służącej do doliczenia kosztów ogólnych przy kosztorysowaniu).

B. W przypadku, gdy koszty zarządu i koszty ogólne budowy ujmowane są łącznie dla całego przedsiębiorstwa:

1) od łącznej sumy kosztów zarządu odejmuje się zgodnie z obowiązującym wskaźnikiem część kosztów dotyczącą kosztów eksploatacji maszyn i mechanizmów budowlanych, produkcji pomocniczej i gospodarki ubocznej;

2) pozostałą częścią kosztów zarządu oraz całością kosztów ogólnych budów obciąża się poszczególne jednostki ewidencyjne i kalkulacyjne proporcjonalnie do kosztów bezpośrednich (w jednostkach specjalistycznych proporcjonalnie do podstawy służącej do doliczenia kosztów ogólnych przy kosztorysowaniu).

III.

Ustala się następującą nomenklaturę kosztów jednostek działalności pomocniczej nie bilansujących samodzielnie:

1. Koszty eksploatacji maszyn i mechanizmów budowlanych dzielą się na:

A. Koszty podstawowe:

1. Koszty jednorazowe.
2. Koszty bieżące:
   1) Materiały pędne i pomocnicze.
   2) Płace i narzuty na płace obsługi.
   3) Amortyzacja.
   4) Remonty i konserwacje.

B. Koszty ogólne:

1. Płace i narzuty na płace.
2. Inne koszty ogólne.
3. Koszty nieprodukcyjne.

Poszczególne pozycje obejmują:

A. Koszty podstawowe

Poz. A. 1. „Koszty jednorazowe" — koszty przemieszczenia maszyn i mechanizmów budowlanychi zużycie tymczasowych budynków i urządzeń budowy, związanych z eksploatacją maszyn i mechanizmów.

Nie zalicza się do kosztów przeniesienia robocizny związanej z przemieszczeniem sprzętu w ramach jednego obiektu. Robociznę tę zalicza się do robocizny bezpośredniej robót budowlano-montażowych.

Poz. A. 2. Koszty bieżące:

Poz. A. 2. 1) „Materiały pędne i pomocnicze" —

— wartość zużytych materiałów wraz z kosztami zakupu i magazynowania związanych bezpośrednio z eksploatacją maszyn i mechanizmów budowlanych, a mianowicie:

— materiały na wytwarzanie energii, jak: benzyna, benzol, ropa, węgiel, koks, para, energia elektryczna itp.,

— inne materiały, jak: smary, czyściwo oraz drobne części zapasowe, których wymiana nie jest połączona z remontami lub konserwacjami.

Poz. A. 2. 2) „Płace i narzuty na płace obsługi" — płace podstawowe wraz z narzutami na płace obsługi maszyn i mechanizmów budowlanych (maszynistów, operatorów i ich pomocników).

Płace uzupełniające obsługi maszyn i mechanizmów budowlanych wraz z narzutami na te płace oraz wszelkie płace i narzuty na płace pozostałych pracowników bazy sprzętu ujmuje się w pozycji B. 1 „Płace i narzuty na płace" kosztów ogólnych. Wyjątek stanowią płace i narzuty na płace pracowników zarządu przedsiębiorstw nadzorujących maszyny i mechanizmy budowlane, które rejestruje się na koncie 161.

Poz. A. 2. 3) „Amortyzacja" — odpisy z tytułu amortyzacji własnych maszyn i mechanizmów budowlanych.

Poz. A. 2. 4) „Remonty i konserwacje" — koszty remontów średnich i bieżących oraz konserwacji maszyn i mechanizmów budowlanych. Wyjątek stanowią konserwacje dokonywane przez obsługę maszyn i mechanizmów budowlanych. Koszty tego rodzaju konserwacji są rejestrowane w pozycji „Płace i narzuty na płace obsługi".

B. Koszty ogólne.

Poz. B. 1. „Płace i narzuty na płace" — płace podstawowe i uzupełniające wraz z narzutami na płace wszystkich pracowników bazy sprzętu poza obsługą maszyn i mechanizmów budowlanych oraz płace uzupełniające wraz z narzutami od płac uzupełniających obsługi maszyn i mechanizmów budowlanych.

Poz. B. 2. „Inne koszty ogólne" — wszelkie pozostałe koszty ogólne bazy sprzętu z wyjątkiem kosztów nieprodukcyjnych np. koszty delegacji obsługi sprzętu i pozostałego personelu bazy sprzętu, koszty bezpieczeństwa i higieny pracy przypadające z rozliczenia konta 158, zużycie materiałów na cele administracyjne i gospodarcze bazy, amortyzacja, remonty bieżące i konserwacja środków trwałych użytkowanych na potrzeby administracyjne i gospodarcze bazy, koszty biurowe bazy. Pozycja ta obejmuje również narzut kosztów zarządu przedsiębiorstwa obciążający bazę z tytułu rozliczenia kosztów zarządu przedsiębiorstwa.

Poz. B. 3. „Koszty nieprodukcyjne" — koszty przestojów maszyn i mechanizmów budowlanych zawinionych przez bazę sprzętu, kary płacone (umowne, za zwłokę w regulowaniu faktur, administracyjne itp.) pomniejszone o kary uzyskane.

2. Koszty eksploatacji transportu

A. Koszty podstawowe:

1. Materiały pędne i pomocnicze.
2. Ogumienie i wulkanizacja.
3. Płace i narzuty na płace obsługi.
4. Amortyzacja.
5. Remonty i konserwacja.

B. Koszty ogólne:

1. Płace i narzuty na płace.
2. Inne koszty ogólne.
3. Koszty nieprodukcyjne.

Poszczególne pozycje obejmują:

A. Koszty podstawowe:

Poz. A. 1. „Materiały pędne i pomocnicze" — wartość materiałów wraz z kosztami zakupu i magazynowania zużytych bezpośrednio przy eksploatacji środków transportowych, a mianowicie:

a) materiały pędne, jak: benzyna, ropa, benzol, gaz itp.,

b) smary, czyściwo, oleje oraz drobne części zapasowe, których wymiana nie jest połączona z remontami lub konserwacjami,

c) pasze i ściółka dla koni.

Poz. A. 2. „Ogumienie i wulkanizacja" — zużycie ogumienia taboru oraz koszty wulkanizacji ogumienia.

Poz. A. 3. „Płace i narzuty na płace obsługi" — płace podstawowe wraz z narzutami na płace obsługi środków transportowych (kierowców, woźniców i ich pomocników).

Płace uzupełniające obsługi wraz z narzutami na płace oraz wszelkie płace i narzuty na płace pozostałych pracowników baz transportu ujmuje się w poz. B. 1. „Płace i narzuty na płace" kosztów ogólnych. Wyjątek stanowią płace i narzuty na płace pracowników zarządu przedsiębiorstwa nadzorujących transport, które rejestrowane są na koncie 161.

Poz. A. 4. „Amortyzacja" — odpisy z tytułu amortyzacji środków transportowych (taboru samochodowego, koni wozów, uprzęży itp.).

Poz. A. 5. „Remonty i konserwacje" — koszty remontów średnich i bieżących oraz konserwacji środków transportowych, wyjątek stanowią konserwacje dokonywane przez obsługę środków transportowych w poz. A. 3. „Płace i narzuty na płace obsługi", a w przypadku wymiany drobnych części również w poz. A. 1. „Materiały pędne i pomocnicze".

B. Koszty ogólne.

Poz. B. 1. „Płace i narzuty na płace" — płace podstawowe i uzupełniające wraz z narzutami na płace wszystkich pracowników bazy transportu poza obsługą środków transportowych oraz płace uzupełniające wraz z narzutami na płace obsługi środków transportowych.

Poz. B. 2. „Inne koszty ogólne" — wszelkie pozostałe koszty ogólne bazy transportu np. koszty delegacji pracowników bazy, koszty bezpieczeństwa i higieny pracy przypadające z rozliczenia konta 158, zużycie materiałów na cele administracyjne bazy, amortyzacja, remonty bieżące i konserwacja środków trwałych użytkowanych na potrzeby administracyjne i gospodarcze bazy, koszty biurowe bazy z wyjątkiem kosztów nieprodukcyjnych. Pozycja ta obejmuje również narzut kosztów zarządu przedsiębiorstw przypadający na bazę transportu.

Poz. B. 3. „Koszty nieprodukcyjne" — koszty przestojów środków transportowych zawinionych przez bazę transportu, kary płacone (umowne, za zwłokę w regulowaniu faktur, administracyjne itp.) pomniejszone o kary uzyskane.

3. Koszty pozostałej produkcji pomocniczej przy stosowaniu podziałowej metody kalkulacji:

A. Koszty podstawowe:

1. Materiały.
2. Płace i narzuty na płace.
3. Usługi obce.
4. Paliwo i energia.

B. Koszty ogólne:

1. Płace i narzuty na płace.
2. Inne koszty ogólne.
3. Koszty nieprodukcyjne.

Jeżeli w ramach produkcji pomocniczej kalkulowane są odrębnie braki wówczas wystąpi dodatkowo poz. C „Braki" obejmujące stratę na brakach.

Poszczególne pozycje obejmują:

Poz. A. 1. „Materiały" — wartość zużytych na cele produkcyjne materiałów wraz z kosztami zakupu i magazynowania.

Poz. A. 2. „Płace i narzuty na płace" — płace podstawowe wraz z narzutami na płace pracowników zatrudnionych bezpośrednio w produkcji.

Poz. A. 3. „Usługi obce" — koszty usług obcych jednostek (obróbka obca) na cele produkcyjne.

Poz. A. 4. „Paliwo i energia" — wartość zużytego paliwa i energii dla celów produkcyjnych.

B. Koszty ogólne.

Poz. B. 1. „Płace i narzuty na płace" — płace podstawowe i uzupełniające wraz z narzutami na płace pracowników działu produkcji pomocniczej niezatrudnionych bezpośrednio przy produkcji oraz płace uzupełniające wraz z narzutami na płace pracowników zatrudnionych bezpośrednio przy produkcji.

Poz. B. 2. „Inne koszty ogólne" — wszelkie pozostałe koszty ogólne działu produkcji pomcnioczej z wyjątkiem kosztów nieprodukcyjnych (np. koszty delegacji pracowników, koszty bezpieczeństwa i higieny pracy przypadające z rozliczenia konta 158, amortyzacja środków trwałych, ich remonty średnie oraz bieżące i konserwacje, koszty biurowe działu produkcji pomocniczej — pozycja ta obejmuje również narzut kosztów zarządu przedsiębiorstw przypadający na produkcję pomocniczą.

Poz. B. 3. „Koszty nieprodukcyjne" — koszty przestojów w produkcji, kary płacone (umowne za zwłokę w regulowaniu faktur, administracyjne itp.) pomniejszone o kary uzyskane.

4. Koszty pozostałej produkcji pomocniczej przy stosowaniu doliczeniowej metody kalkulacji:

A. Koszty bezpośrednie:

1. Materiały.
2. Robocizna.
3. Inne.

B. Koszty ogólne:

1. Płace i narzuty na płace.
2. Inne koszty ogólne.
3. Koszty nieprodukcyjne.

Jeżeli w ramach produkcji pomocniczej kalkulowane są odrębnie braki, wówczas wystąpi dodatkowo pozycja C. „Braki" obejmująca stratę na brakach.

Poszczególne pozycje obejmują:

A. Koszty bezpośrednie:

Poz. A. 1. „Materiały" — zużycie materiałów bezpośrednich.

Poz. A. 2. „Robocizna" — robociznę bezpośrednią np. płace podstawowe robotników zatrudnionych bezpośrednio w produkcji wraz z narzutami na te płace.

Poz. A. 3. „Inne" — usługi np. obróbka obca.

B. Koszty ogólne

Poz. B. 1. „Płace i narzuty na płace" — płace podstawowe i uzupełniające wraz z narzutami na płace pracowników działu produkcji pomocniczej nie zatrudnionych bezpośrednio w produkcji oraz płace uzupełniające wraz z narzutami na płace pracowników zatrudnionych bezpośrednio przy produkcji.

Poz. B. 2. „Inne koszty ogólne" — wszelkie pozostałe koszty ogólne działu produkcji pomocniczej z wyjątkiem kosztów nieprodukcyjnych (np. koszty delegacji pracowników, koszty bezpieczeństwa i higieny pracy, przypadające z rozliczenia konta 158, amortyzacji środków trwałych, ich remonty średnie, bieżące i konserwacje, koszty biurowe działu produkcji pomocniczej); pozycja ta obejmuje również narzut kosztów zarządu przedsiębiorstwa przypadający za wykonaną produkcję pomocniczą.

Poz. B. 3. „Koszty nieprodukcyjne" — koszty przestojów w produkcji, kary płacone (umowne, za zwłokę w regulowaniu faktur, administracyjne itp.) pomniejszone o kary uzyskane.

IV.

W przypadku, gdy samodzielnie bilansująca jednostka działalności pomocniczej obejmuje szereg wydziałów i posiada odrębną komórkę administracyjną, wówczas dla poszczególnych wydziałów ujmuje się koszty analogicznie do zasad podanych w części III niniejszego okólnika. Koszty komórki administracyjnej tej jednostki należy ujmować odrębnie w ramach konta 154 lub 157 z podziałem na następujące pozycje:

1. Płace i narzuty na płace.
2. Koszty delegacji i przejazdów.
3. Koszty biurowe.
4. Koszty zaopatrzenia i składowania.
5. Pozostałe koszty.
6. Koszty nieprodukcyjne.

Poszczególne pozycje obejmują:

Poz. 1. „Płace i narzuty na płace" — płace podstawowe i uzupełniające wraz z narzutami na płace pracowników komórki administracyjnej samodzielnie bilansującej jednostki działalności pomocniczej.

Poz. 2. „Koszty delegacji i przejazdów" — koszty podróży służbowych, przeniesień, delegacji i przejazdów (w tym transport osobowy własnymi środkami) pracowników komórki administracyjnej.

Poz. 3. „Koszty biurowe" — amortyzacja i utrzymanie pomieszczeń oraz koszty biurowe komórki administracyjnej.

Poz. 4. „Koszty zaopatrzenia i składowania" — koszty utrzymania magazynów, płace i narzuty na płace pracowników magazynowych, niezawinione manka materiałowe pomniejszone ewentualnie o superaty materiałów, opłaty za przestoje wagonów itp.

Poz. 5. „Pozostałe koszty" — pozostałe koszty komórki administracyjnej za wyjątkiem kosztów nieprodukcyjnych (np. koszty racjonalizacji i wynalazczości, prenumerata czasopism).

Poz. 6. „Koszty nieprodukcyjne" — kary płacone (umowne, za zwłokę w regulowaniu faktur, administracyjne itp.) nie zawinione przez określoną jednostkę działalności pomocniczej pomniejszone o kary otrzymane.

V.

Rozliczenie kosztów zakupu i magazynowania powinno być oparte na następujących zasadach:

1) Koszty zakupu i magazynowania dzieli się na:

a) **koszty zakupu** rejestrowane bezpośrednio na koncie 121 „Rozliczenie faktur i materiałów",

b) **koszty zaopatrzenia i składowania,** rejestrowane wstępnie na koncie 160 „Koszty zaopatrzenia i składowania" skąd po zakończeniu miesiąca przenoszone są na konto 121.

Nomenklatura szczegółowa kosztów zakupu oraz kosztów zaopatrzenia i składowania określona została pismem okólnym Ministerstwa Finansów Nr KS 6588/5/54 z dn. 17 listopada 1954 r. w sprawie wytycznych do uzupełnień branżowych planów kont dla przedsiębiorstw budowlano-montażowych (Dz. Urz. Min. Fin. Nr 12, poz. 33).

2) Koszty zakupu obejmujące koszty związane z dostawą materiałów od dostawców do magazynu na budowie (przyobiektowego) rozlicza się na materiały zużyte oraz materiały pozostałe w magazynie proporcjonalnie do wartości tych materiałów obliczonej wg cen ewidencyjnych.

3) Koszty zaopatrzenia i składowania zalicza się w ciężar kosztów w całości w miesiącu, w którym powstały; cała kwota tych kosztów podlega rozliczeniu na poszczególne jednostki ewidencyjne lub pozycje kosztów proporcjonalnie do wartości zużytych materiałów obliczonej wg cen ewidencyjnych.

4) Rozliczenie kosztów zakupu i magazynowania po zakończeniu miesiąca dokonuje się w następującym trybie:

a) ustala się część kosztów zakupu dotyczącą materiałów zużytych w ciągu okresu oraz materiałów pozostałych na koniec okresu w magazynach wg następujących wzorów:

$$X = \frac{(Kzp + Kz)\,100}{Rp + P} \times Rk$$

$$XI = \frac{(Kzp + Kz)\,100}{Rp + P} \times Z$$

gdzie X = suma kosztów zakupu przypadająca na remanent końcowy materiałów,

XI = suma kosztów zakupu przypadająca na zużyte w ciągu okresu materiały,

Kzp = suma kosztów zakupu na początek miesiąca,

Kz = koszty zakupu poniesione w danym miesiącu,

Rk = remanent materiałów wg cen ewidencyjnych na koniec miesiąca,
Rp = remanent materiałów wg cen ewidencyjnych na początek miesiąca,
P = przychód materiałów od dostawców i z własnej produkcji pomocniczej w ciągu miesiąca,
Z = ogólna wartość zużytych materiałów w ciągu miesiąca wg cen ewidencyjnych.

b) do kosztów zakupu przypadających na zużyte materiały (XI) dodaje się całkowitą kwotę kosztów zaopatrzenia i składowania za dany miesiąc, a otrzymana suma stanowi koszty zakupu i magazynowania podlegające rozliczeniu w stosunku do wartości zużytych materiałów, liczonej wg cen ewidencyjnych.

Następnie ustala się procent kosztów zakupu i magazynowania w stosunku do wartości materiałów zużytych. Przy pomocy procentowego wskaźnika narzutu kosztów zakupu i magazynowania następuje dalszy podział tych kosztów na poszczególne rodzaje działalności, jednostki ewidencyjne, pozycje kosztów itp. Obliczenia te przeprowadzone być powinny wg następujących wzorów:

$$Y = \frac{(XI + Kzs)\ 100}{Z}$$

$$K = Z I \times Y,$$ gdzie:

Y = procent narzutu kosztów zakupu i magazynowania przypadający na zużyte materiały,
XI = suma kosztów zakupu przypadająca na zużyte materiały,
Kzs = suma kosztów zaopatrzenia i składowania poniesionych w ciągu okresu (saldo konta 160),
Z = ogólna wartość zużytych materiałów w ciągu miesiąca wg cen ewidencyjnych,
X = suma kosztów zakupu i magazynowania przypadająca na określoną działalność, nośnik lub pozycję kosztów,
ZI = wartość materiałów wg cen ewidencyjnych zużytych w ciągu miesiąca przez określoną działalność lub na określone zlecenie względnie pozycje kosztów.

41

OKÓLNIK Nr KS 26/56

z dnia 24 grudnia 1956 r.

w sprawie księgowań związanych z funduszem premiowym w biurach projektów.

1. Ministerstwo Finansów (Zarząd Księgowości) podaje poniżej zasady księgowań związanych z tworzeniem i wykorzystaniem funduszu premiowego w biurach projektów:
   1) Utworzenie funduszu premiowego:
      W-n 155 — „Prace projektowe, geologiczno-poszukiwawcze i naukowo-badawcze"
      Ma 106 — „Fundusze i rezerwy"
   2) Wypłaty z funduszu premiowego:
      a) wynagrodzenie netto:
         W-n 075 — „Pracownicy za płace"
         Ma 041 — „Kasa"
      b) podatek:
         W-n 075 — „Pracownicy za płace"
         Ma 085 — „Rozrachunki z tytułów publiczno-prawnych"
      c) wynagrodzenie brutto:
         W-n 141 — „Płace podstawowe i dodatkowe"
         Ma 075 — „Pracownicy za płace"
         oraz
         W-n 106 — „Fundusze i rezerwy"
         Ma 141 — „Płace podstawowe i dodatkowe"
   3) Niewykorzystana kwota funduszu podlegająca odprowadzeniu do budżetu:
      Ma 106 — „Fundusze i rezerwy"
      Ma 085 — „Rozrachunki z tytułów publiczno-prawnych"
   4) Przelew do budżetu sum niewykorzystanego funduszu premiowego:
      W-n 085 — „Rozrachunki z tytułów publiczno-prawnych"
      Ma 043 — „Rachunek rozliczeniowy".
2. Powyższe zasady księgowań związanych z funduszem premiowym w biurach projektów należy stosować z dniem 1 stycznia 1957 r.
3. Równocześnie Ministerstwo Finansów zaznacza, że pod datą 31 grudnia 1956 r. kwotę niewykorzystanego na ten dzień funduszu premiowego należy zaksięgować następująco:
   W-n 155 — „Prace projektowe, geologiczno-poszukiwawcze i naukowo-badawcze"
   Ma 191 — „Sprzedaż robót".

   Zapis na koncie 191 „Sprzedaż robót" należy traktować jako zmniejszenie kosztu własnego sprzedaży.

   Księgowanie powyższe powinno być dokonane przed ustaleniem kosztu własnego produkcji sprzedanej na koniec roku 1956.

Dyrektor Zarządu Z. Paryziński

42

OKÓLNIK Nr KS 31/56

z dnia 24 grudnia 1956 r.

w sprawie księgowego ujęcia przekwalifikowania środków trwałych na przedmioty nietrwałe.

W związku z uchwałą Rady Ministrów Nr 790 z dnia 15 grudnia 1956 r. zmieniającą uchwałę w sprawie zasad zaliczania środków pracy do środków trwałych (Monitor Polski Nr 104, poz. 1198) Ministerstwo Finansów, Zarząd Księgowości wyjaśnia zasady księgowego ujęcia przekwalifikowania środków trwałych na przedmioty nietrwałe:

Wspomnianego w uchwale przekwalifikowania należy dokonać w księgach roku 1957 pod datą 2 stycznia 1957 r. według stanu na dzień 31 grudnia 1956 r. zgodnie z zasadami funkcjonowania kont „Środki trwałe", „Umorzenie środków trwałych", „Przedmioty nietrwałe", „Zużycie przedmiotów nietrwałych" w korespondencji z kontem „Fundusz statutowy".

Dyrektor Zarządu Z. Paryziński

Redakcja i Administracja Dziennika Urzędowego Ministerstwa Finansów, Warszawa, ul. Świętokrzyska 10-12

Prenumerata wynosi: rocznie — zł 40; półrocznie — zł 22; kwartalnie — zł 12.

Należność za prenumeratę należy wpłacać z góry na 15 dni przed rozpoczęciem kwartału kalendarzowego na r-k Ministerstwa Finansów — Zarząd Centralny Nr 1529-91/1-650 w NBP V Oddział Miejski w Warszawie.

Reklamacje z powodu nieotrzymania poszczególnych numerów wnosić należy do Administracji w terminie do 15 dni po otrzymaniu następnego numeru.

Cena zł 1,50

Druk. PWPW, Warszawa, ul. Sanguszki 1. Zam. 5872-56-15.500. B-73